

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců: JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobkyně: **L. T. T. N., státní příslušnost Vietnam**, neznámého pobytu, zastoupena Mgr. Markem Sedlákem, advokátem v Brně, Příkop 8, proti žalovanému: **Velvyslanectví České republiky v Hanoji**, se sídlem 13 Chu Van An, Hanoj, Vietnam, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

T a k t o:

- I. Postup žalovaného spočívající v tom, že dne 21. 10. 2015 odepřel žalobkyni vstup na Zastupitelský úřad České republiky v Hanoji, byl nezákonným zásahem.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 23.456 Kč k rukám zástupce Mgr. Marka Sedláka, advokáta, a to do třiceti dnů od právní moci rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í:

Žalobkyně se včas podanou žalobou dne 20. 11. 2015 domáhala u Městského soudu v Praze ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu, a uváděla, že ve středu dne 21. 10. 2015 na velvyslanectví České republiky v Hanoji, (dále jen „ZÚ Hanoj“), společně se svým zástupcem chtěla podat v odpoledních hodinách žádost o zaměstnaneckou kartu bez registrace v systému VISAPPOINT. Uváděla, že podle výtisku úředních hodin je každou středu od 14:00 do 15:00 hodin otevřeno ZÚ Hanoj pro matriční, legalizační agendu, agendu cestovních dokladů a další konzulární služby, a že považovala zaměstnaneckou kartu za „další konzulární agendu“.

Nicméně vedoucí konzulárního oddělení ZÚ Hanoj paní Olga Chojnacka měla sdělit, že ve středu odpoledne nelze podat žádost o zaměstnaneckou kartu, a že tuto žádost lze podat pouze v pondělí na základě registrace v systému VISAPPOINT. Rovněž informovala o možnosti podat stížnost, a to z ulice skrze okénko recepce. Žalobkyně poté téhož dne takto podala stížnost na jednání vedoucí konzulárního oddělení a přiložila žádost o zaměstnaneckou kartu. Po převzetí stížnosti a žádosti vrátila pracovnice recepce žalobkyni její cestovní doklad.

Žalobkyně se dovolávala rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. dubna 2015, č. j. 7 Azs 282/2014 – 48, z něhož vyplývá: „Pokud jde o stěžovatelem namítanou nezbytnou registraci v systému VISAPPOINT, tato není podle Nejvyššího správního soudu podmínkou pro zahájení příslušného správního řízení. Tento systém funguje na principu elektronických úředních hodin a plní pouze funkci organizační. Registrace v tomto systému tudíž není zákonnou podmínkou pro zahájení řízení. Nelze se proto ztotožnit s názorem stěžovatele, že účastnice řízení obešla zákon tím, že bez registrace v systému VISAPPOINT podala na zastupitelském úřadu žádost prostřednictvím své zákonné zástupkyně, protože tato v tomto systému registrovaná byla. Ostatně s ohledem nezletilost účastnice řízení, tato ani jinak, než prostřednictvím svého zákonného zástupce žádost podat nemohla. Nejvyšší správní soud nemá důvod se za dané situace vyjadřovat otázce, zda podání žádosti s vlastní registrací v systému VISAPPOINT je či není fakticky možné, a ani k tvrzené nečinnosti zákonné zástupkyně účastnice řízení, která se o registraci účastnice řízení později nepokusila.“

V petitu žalobkyně navrhovala, aby soud 1) žalovanému Ministerstvu vnitra a 2) žalovanému Ministerstvu zahraničních věcí zakázal pokračovat v porušování práva žalobkyně na osobní podání její žádosti o zaměstnaneckou kartu bez registrace v systému VISAPPOINT na ZÚ Hanoj, kdykoliv v úředních hodinách ZÚ pro veřejnost. Dále, aby soud žalovaným 1) a 2) přikázal umožnit žalobkyni osobně podat žádost o zaměstnaneckou kartu bez registrace v systému VISAPPOINT, kdykoliv v úředních hodinách ZÚ Hanoj pro veřejnost.

Z vyjádření žalovaného Ministerstva vnitra ze dne 5. 2. 2016 zjistil Městský soud v Praze, že Ministerstvo vnitra nedisponuje žádnými informacemi ani podklady týkajícími se této věci. Žalovaný 1) tvrdil, že v inkriminované věci není pasívně legitimován být účastníkem řízení na ochranu před nezákonným zásahem a navrhnul, aby soud ve vztahu k němu žalobu odmítnul.

Žalované Ministerstvo zahraničních věcí ve svém vyjádření ze dne ze dne 26. 2. 2016 mj. uvedlo, že předchozí registrace v systému VISAPPOINT za účelem získání termínu k osobnímu podání žádosti o pobytové oprávnění na příslušném ZÚ je v souladu s § 170 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále „zákon o pobytu cizinců“), je povinná a nejedná se o alternativu danou žadatelům na zvážení ke splnění či nesplnění, jak v podané žalobě implicitně navrhuje žalobkyně. Dále potom, že řízení o žádosti o vydání zaměstnanecké karty nemohlo být zahájeno rovněž z toho důvodu, že žalobkyně se domáhala přijetí žádosti osobou, která není úřední osobou oprávněnou k provedení takového úkonu ve smyslu § 15 odst. 2 správního řádu. Žalovaný 2) navrhnul žalobu zamítnout jako nedůvodnou.

Žalované Ministerstvo zahraničních věcí k výzvě soudu ze dne 26. 1. 2016 nepřeložilo soudu úplný spisový materiál v uvedené právní věci, a to ani po urgenci ze dne 13. 5. 2016.

Městský soud v Praze nařídil ve věci jednání, které se konalo dne 17. 5. 2016, při němž účastníci řízení setrvali na svých dříve písemně vyjádřených stanoviscích. Zástupce žalobkyně předložil soudu dopis ZÚ Hanoj ze dne 18. 12. 2015, č. j. 1698/2015-HANOI-V, adresovaný zástupci žalobkyně, v němž se mj. uvádí, že stížnost žalobkyně ze dne 21. 10. 2015 nebyla shledána důvodnou a zasílají se zpět originály příloh, které byly ke stížnosti přiloženy. Dále předložil soudu vyplněný tiskopis žádosti žalobkyně o zaměstnaneckou kartu s datem 12. 9. 2015, opatřený nečitelnými ručně psanými poznámkami a razítkem O. Ch., jakož i rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajská pobočka pro hl. m. Prahu, ze dne 12. 1. 2015, č. j. ABA-8/2015-za, kterým bylo vydáno pracovní povolení pro žalobkyni pro „Clean Masters, družstvo, se sídlem Praha 1, Kaprova 42/14, na dobu ode dne 1. 2. 2015 do dne 31. 1. 2016.

Městský soud v Praze ve věci rozhodl bez jednání, neboť žalobkyně s takovým postupem dne 15. 11. 2017 výslovně vyjádřila souhlas. Žalované Velvyslanectví České republiky v Hanoji se k výzvě soudu podle § 51 odst. 1 soudního řádu správního, která mu byla doručena dne 16. 11. 2017, nevyjádřilo. O nařízení jednání požádalo Ministerstvo zahraničních věcí dne 1. 12. 2017, nicméně to po úpravě žaloby v označení žalovaného ze dne 18. 9. 2017 podle bodu 15 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. července 2017, č. j. 10 Azs 154/2016 – 92, již účastníkem řízení.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Městský soud v Praze rozhodoval podle ustanovení § 87 odst. 1 soudního řádu správního na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí, a to v mezích žalobkyní uplatněných žalobních bodů, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Rozsudkem ze dne 17. května 2016, č. j. 8 A 218/2015-43, žalobu proti Ministerstvu vnitra odmítl a žalobu proti Ministerstvu zahraničních věcí zamítl.

Nicméně Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 20. července 2017, č. j. 10 Azs 154/2016 – 92, vyhověl kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. května 2016, č. j. 8 A 218/2015-43, a to tak, že kasační stížnost proti výroku I. rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 8 A 218/2015-43 zamítl, a současně zrušil výrok II. a III. tohoto rozsudku Městského soudu v Praze. Věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soudu v inkriminované věci nejprve přerušil řízení o kasační stížnosti, neboť řízení vedené před rozšířeným senátem pod sp. zn. 10 Azs 153/2016 nastolilo otázky související s nyní podanou kasační stížností.

Rozšířený senát vydal dne 30. května 2017 rozsudek č. j. 10 Azs 153/2016-52, v němž dospěl k následujícím právním závěrům:

I. V řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem (§ 82 a násl. s. ř. s.), jenž měl spočívat v tom, že pracovník zastupitelského úřadu bránil žadateli v osobním podání žádosti o zaměstnaneckou kartu, neboť žadatel nebyl pro účely podání žádosti registrován v

systému VISAPPOINT přidělujícím potenciálním žadatelům o víza termíny k návštěvě daného zastupitelského úřadu za účelem podání žádosti, je žalovaným správním orgánem daný zastupitelský úřad. Místní příslušnost krajského soudu se v takových případech řídí podle sídla Ministerstva zahraničních věcí.

II. Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem (§ 82 a násl. s. ř. s.), jenž měl spočívat v tom, že pracovník zastupitelského úřadu bránil žadateli v osobním podání žádosti o zaměstnaneckou kartu, neboť žadatel nebyl pro účely podání žádosti registrován v systému VISAPPOINT přidělujícím potenciálním žadatelům o víza termíny k návštěvě daného zastupitelského úřadu za účelem podání žádosti, může být důvodná i tehdy, jestliže se dotyčnému žadateli podařilo tuto žádost zastupitelskému úřadu podat tak, že se na ni hledí jako na účinně podanou.

V inkriminované věci Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 10 Azs 154/2016-92 *expressis verbis* uvedl, že „Z popisu jednání, jež mělo být podle žalobního tvrzení nezákonným zásahem, bylo zřejmé, že pokud k takovému jednání vskutku došlo, je přičitatelné zastupitelskému úřadu, který v dané situaci vykonával svoji pravomoc svěřenou mu zákonem jako správnímu orgánu v materiálním (kompetenčním) smyslu. Toto pochybení městského soudu mělo vliv na zákonnost jeho rozsudku. Jako s účastníkem řízení, jemuž může být rozhodnutím ve věci samé uložena povinnost jednat určitým způsobem (např. aby stěžovatele nebránil podat žádost o zaměstnaneckou kartu), tedy soud jednal s někým, s kým jednat neměl. Proto NSS podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. rozsudek městského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm bude městský soud vázán právním názorem rozšířeného senátu, jak byl komplexně vyjádřen v části IV. 2. rozsudku č. j. 10 Azs 153/2016-52. NSS připomíná, že rozšířený senát mj. dospěl k závěru, že zastupitelský úřad může stanovit cizincům povinnost předem si sjednat termín podání žádosti jen ve vztahu k žádostem o víza, nikoli k žádostem o povolení k pobytu (bod 74 rozsudku č. j. 10 Azs 153/2016-52).“

Podle § 42g odst. 1 zákona o pobytu cizinců, ve znění platném do 17. 12. 2015, zaměstnaneckou kartou se rozumí povolení k dlouhodobému pobytu opravňující cizince k přechodnému pobytu na území delšímu než 3 měsíce a k výkonu zaměstnání na pracovní pozici, na kterou byla zaměstnanecká karta vydána, nebo na pracovní pozici, ke které byl udělen souhlas ministerstva podle odstavce 7. Cizince, u kterého je podle zákona o zaměstnanosti vyžadováno povolení k zaměstnání nebo který je uveden v § 98 zákona o zaměstnanosti, opravňuje zaměstnanecká karta k pobytu na území za účelem zaměstnání.

Podle § 42g odst. 5 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců žádost o vydání zaměstnanecké karty se podává na zastupitelském úřadu. V průběhu pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů nebo na povolení k dlouhodobému pobytu vydané za jiným účelem může cizinec žádost o vydání zaměstnanecké karty podat ministerstvu.

Podle § 169 odst. 14 zákona o pobytu cizinců žádost o povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně. Zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti podle věty první upustit.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. prosince 2014, č. j. 6 Azs 242/2014 – 41, k dosažení cíle správního řízení nemusí vést toliko jedna jediná procesní cesta a významnou hodnotou, resp. principem dobré správy, promítajícím se též do správně soudního přezkumu, je zásada předvídatelnosti, jež velí setrvat na již „vyjudikovaných“

řešení, jimž se veřejná správa i její adresáti přizpůsobili. Proto je zpravidla třeba před aktivací rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (§ 17 soudního řádu správního) upřednostnit procesní řešení [zde zastavení řízení pro zjevnou bezpředmětnost žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu dle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu z roku 2004], jež bylo v minulosti rozsudkem Nejvyššího správního soudu aprobováno, byť dané procesní řešení není nesporné, nejvhodnější, resp. jediné možné, a to zejména je-li s ním spojena výhoda v podobě možnosti přímého soudního přezkumu a ochrany veřejného subjektivního práva žadatele o povolení k dlouhodobému pobytu, jehož žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání zastupitelský úřad nevyhověl [§ 169 odst. 14 zákona o pobytu cizinců].

Podle § 170 odst. 1 zákona o pobytu cizinců žádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického víza nebo zvláštního víza, a žádost o prodloužení doby platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území je cizinec povinen podat osobně. Zastupitelský úřad nebo ministerstvo může v odůvodněných případech od povinnosti podle předchozí věty upustit.

Podle § 170 odst. 2 zákona o pobytu cizinců zastupitelský úřad může stanovit povinnost předem si sjednat termín podání žádosti. Zastupitelský úřad umožní cizinci podání žádosti nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy cizinec o stanovení termínu podání žádosti požádal.)

Žalobkyně namítala, že ustanovení § 170 zákona o pobytu cizinců se týká výlučně žádostí o dlouhodobá víza s výjimkou diplomatického víza, žádostí o prodloužení platnosti víza k pobytu na 90 dnů apod., tedy vízových žádostí, které mají samostatný režim a nevztahuje se na ně část druhá a třetí správního řádu. Odkazovala v této souvislosti na důvodovou zprávu k zákonu o pobytu cizinců, v níž zákonodárce toto rozčlenění měl jasně uvést. Ze skutečnosti, že do ustanovení § 169 odst. 1 zákona o pobytu cizinců týkajícího se délky řízení o jednotlivých typech žádostí o pobyt, bylo pod písm. h) zařazeno i řízení o vydání zaměstnanecké karty, vyvozovala, že se na zaměstnaneckou kartu nemůže vztahovat ustanovení § 170 téhož zákona, v jehož odstavcích 3 až 8 jsou stanoveny lhůty pro vyřízení žádostí o dlouhodobá víza.

Pokud žalobkyně argumentovala závěry, které koncipoval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku č. j. 7 Azs 282/2014 – 48, je třeba poznamenat, že v této věci Nejvyšší správní soud rozhodoval o žalobě na ochranu před nečinností správního orgánu a konstatoval mj., že systém VISAPPOINT plní pouze funkci organizační a registrace v tomto systému tudíž není zákonnou podmínkou pro zahájení řízení. Žalobkyně namítala, že chtěla podat na velvyslanectví České republiky v Hanoji společně se svým zástupcem žádost o zaměstnaneckou kartu, a to bez registrace v systému VISAPPOINT. Uváděla, že podle výtisku úředních hodin je každou středu od 14:00 do 15:00 hodin otevřen zastupitelský úřad pro matriční, legalizační agendu, agendu cestovních dokladů a další konzulární služby, a že považovala zaměstnaneckou kartu za „další konzulární agendu“. Vedoucí konzulárního oddělení měla žalobkyni sdělit, že ve středu odpoledne nelze podat žádost o zaměstnaneckou kartu, a že tuto žádost lze podat pouze v pondělí na základě registrace v systému VISAPPOINT. Rovněž informovala o možnosti podat stížnost, a to okénkem recepce z ulice. Žalobkyně téhož dne takto podala stížnost na jednání vedoucí konzulárního oddělení a

přiložila žádost o zaměstnaneckou kartu. Po převzetí stížnosti a žádosti vrátila pracovnice recepce žalobkyni její cestovní doklad.

Podle § 82 soudního řádu správního každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Nejvyšší správní soud v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 30. května 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 – 52, dále judikoval:

[97] Na jedné straně účinky žádosti "nouzově" podané způsobem, který je obecně vzato nežádoucí, avšak který je jedinou účinnou obranou žadatele před nezákonným jednáním veřejné správy spočívajícím v tom, že mu neposkytne v přiměřené lhůtě možnost podání žádosti postupem zákonem standardně předpokládaným. Zde rozšířený senát konstatuje, že závěry judikatury o tom, že žádost je za takovýchto podmínek podána účinně, jsou v podmínkách dosavadního jednání veřejné správy zcela správné a jsou jediným alespoň v určité míře účinným nástrojem k ochraně práva žadatelů na to, domáhat se stanoveným postupem svého práva u správního orgánu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Dokud veřejná správa svůj přístup zásadně nezmění, není důvodu na nich cokoli měnit.

[98] Dalším aspektem věci je však samotné nezákonné jednání veřejné správy spočívající v řadě dílčích nezákonných postupů. V první řadě je nezákonným zásahem již samotná nemožnost získat v přiměřené době termín pro osobní podání žádosti; pokud vskutku k takovému stavu dochází, a to ať již jakýmkoli konkrétními mechanismy (tj. za využití systému VISAPOINT tam, kde zákon k jeho užití zastupitelský úřad opravňuje, i použitím jiných způsobů určení termínu pro osobní podání žádosti tam, kde povinnost předem si sjednat termín podání žádosti nelze žadateli uložit), jde nepochybně o nezákonný zásah zastupitelského úřadu do práva žadatelů na to, aby jejich žádost byla v přiměřené lhůtě přijata a posouzena. Na tuto prvotní nezákonnost navazuje podle poznatků plynoucích z jiných obdobných věcí již řešených Nejvyšším správním soudem jednání konkrétních pracovníků, jímž je žadatelům bráněno podat žádost bez předchozí (fakticky podle tvrzení žadatelů nemožné) registrace v systému VISAPOINT. Tato jednání mohou podle okolností být rovněž nezákonným zásahem, například již jen proto, že u konkrétního pobytového oprávnění nemusí ze zákona plynout povinnost žadatele předem si sjednat termín podání žádosti uložená mu zastupitelským úřadem, anebo proto, že jsou fakticky pokračováním předchozího šikanózního způsobu využití systému VISAPOINT ve vztahu k žadatelům o ta pobytová oprávnění, u nichž by požadavek předem si sjednat termín podání žádosti byl přípustný.

[101] Závěrem rozšířený senát opakuje to, co Nejvyšší správní soud vyslovil ve stručnosti již ve shora zmíněném rozsudku č. j. 8 As 90/2011-62. Je na veřejné správě, jakým způsobem "technicky" uspořádá vyřizování žádostí o nejružnější pobytová oprávnění tak, aby byla schopna je za přiměřených nákladů zvládat. Musí však v každém případě umožnit žadatelům takové žádosti v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem podat. Je na veřejné správě, zda ke splnění tohoto úkolu využije informační technologie, víceetapňovou proceduru posuzování žádostí, prvky náhodného výběru, nástroje ekonomické regulace (správní poplatky v citelné výši) anebo kombinaci některých z těchto či jiných nástrojů.

Zvolené nástroje však musí být založeny na racionálních a férových pravidlech a umožňovat průběžnou i následnou kontrolu toho, že nejsou zneužívány či používány svévolně.

Městský soud v Praze z podání žalobkyně zjistil, že žalobkyně se na ZÚ Hanoj osobně dostavila ve středu dne 21. 10. 2015 za účelem podání žádosti o zaměstnaneckou kartu podle § 42g zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně uváděla, že se před tím pokoušela několik měsíců, stejně jako její zaměstnavatel, o registraci v systému VISAPOINT na webové stránce <https://VISAPOINT.eu> nicméně neúspěšně. Při každém pokusu o registraci se vždy objeví pouze informace, že všechny termíny jsou již obsazeny.

Městský soud v Praze přezkoumal postup žalovaného ZÚ Hanoj, spočívající v odeprání vstupu žalobkyni dne 21. 10. 2015 na ZÚ Hanoj ve světle intencí závěrů rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu a dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.

Pokud jde o původně žalované Ministerstvo zahraničních věcí, žalobkyně v intencích nicméně bodu 15 zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 10 Azs 154/2016 – 92, upravila žalobu v označení žalovaného dne 18. 9. 2017 tak, že žalovaným je: Velvyslanectví České republiky v Hanoji, se sídlem 13 Chu Van An, Hanoj, Vietnam.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku č. j. 10 Azs 153/2016 – 52, *expressis verbis* vyslovil názor, že žalovaným v této věci je vždy příslušný zastupitelský úřad, tedy ZÚ Hanoj. Ten závěr, k němuž dospěl Nejvyšší správní soud, je koncipován naprosto jednoznačně bez jakýchkoliv pochybností a Městský soud v Praze se tímto názorem bez dalšího musel řídit.

Dále bylo nutno posoudit, zda skutečnost, že žalobkyni byl dne 21. 10. 2015 odeprán vstup na ZÚ Hanoj, je ze strany tohoto orgánu nezákonným zásahem či nikoliv. To byl tedy v inkriminované věci jediný předmět posuzování Městského soudu v Praze. Z citovaného rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 10 Azs 153/2016 – 52 lze usoudit na to, že byť podáním žádosti o pobytový titul nějakým jiným způsobem než při osobní návštěvě (*„Zejména pokud správní orgány adekvátně využívají ustanovení o možnosti upustit od osobního podání žádosti (§ 169 odst. 14 věta druhá, § 170 odst. 1 věta druhá), není důvodu o ústavní konformitě povinnosti osobního podání žádosti o některá povolení k pobytům či o některá víza jakkoli pochybovat.“*), je zahájeno řízení o takovém pobytovém titulu, nevylučuje to tedy ani možnost, aby postup ZÚ byl hodnocen na základě žaloby na ochranu před nezákonným zásahem.

V inkriminované věci je zřejmé, že žalobkyně hodlala podat žádost o povolení k dlouhodobému pobytu, resp. o zaměstnaneckou kartu podle § 42g zákona o pobytu cizinců, a že se dne 21. 10. 2015 dostavila na ZÚ Hanoj za tím účelem, aby osobně tuto žádost podala. Jak je zřejmé ze spisu, osobní podání jeho žádosti mu nebylo umožněno, jeho žádost ze strany ZÚ Hanoj byla odmítnuta s argumentem, že není registrována v systému VISAPOINT.

Pokud jde o právní posouzení této věci, Městský soud v Praze vycházel ze závěrů, které koncipoval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v citovaném rozsudku č. j. 10 Azs 153/2016-52, v němž v bodu 74 *expressis verbis* uvedl: *„Z výše uvedených úvah je patrné, že podle zákona o pobytu cizinců se oprávnění pro zastupitelský úřad stanovit*

cizincům povinnost předem si sjednat termín podání žádosti se vztahuje toliko na podání žádostí o víza, nikoli však na podání žádostí o povolení k pobytu.“

Nejvyšší správní soud tedy konstatoval, že podle zákona o pobytu cizinců se oprávnění pro zastupitelský úřad stanovit cizincům povinnost předem si sjednat termín podání žádosti vztahuje toliko na podání žádosti o víza, nikoliv však na podání žádosti o povolení pobytu, přičemž je třeba poukázat na to, že věc, v níž rozšířený senát rozhodoval, se týkala právě identické situace, kdy občan Vietnamské republiky chtěl podat žádost o zaměstnaneckou kartu, tedy v právně shodné s věcí nyní projednávanou. Žalobkyně tedy měla povinnost dostavit se osobně k podání své žádosti, nicméně neměla povinnost být pro toto osobní podání zaregistrována v systému VISAPOINT. Za tohoto stavu věci pak bylo nepochybně jejím právem dostavit se k podání té žádosti v těch dnech, které jsou ze strany ZÚ Hanoj vyhrazeny k podávání právě takových žádostí.

Z rozpisu úředních hodin ZÚ Hanoj ze dne 14. 8. 2015 vyplývá, že v pondělí dopoledne se přijímají žádosti o povolení k dlouhodobému a trvalému pobytu dle registrace ve VISAPOINT, ve středu a ve čtvrtek dopoledne žádosti o dlouhodobá víza dle registrace ve VISAPOINT, a středa odpoledne je určena pro matriční, legalizační agendu, agendu cestovních dokladů a další konzulární agendy. Žalobkyně se k osobnímu podání žádosti o zaměstnaneckou kartu podle § 42g zákona o pobytu cizinců dostavila ve středu 21. 10. 2015 odpoledne.

Podle bodů 67 až 72 rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 10 Azs 153/2016 – 52 „*Zaměstnanecká karta je zvláštním typem bytového oprávnění relativně komplexně upraveným v § 42g zákona o pobytu cizinců. Je zařazena v hlavě třetí (rubrikované Přechodný pobyt na území), dílu 4 (rubrikovaném Přechodný pobyt na území na dlouhodobé vízum nebo na povolení k dlouhodobému pobytu), oddílu 3 (rubrikovaném Přechodný pobyt na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu) zákona o pobytu cizinců. Systematika zákona tedy naznačuje, že jde o zvláštní typ pobytu na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu. Podle § 42g odst. 1 zákona o pobytu cizinců "[z]aměstnaneckou kartou se rozumí povolení k dlouhodobému pobytu opravňující cizince k přechodnému pobytu na území delšímu než 3 měsíce a k výkonu zaměstnání na pracovní pozici, na kterou byla zaměstnanecká karta vydána, nebo na pracovní pozici, ke které byl udělen souhlas ministerstva podle odstavce 7. Cizince, u kterého je podle zákona o zaměstnanosti vyžadováno povolení k zaměstnání nebo který je uveden v § 98 zákona o zaměstnanosti, opravňuje zaměstnanecká karta k pobytu na území za účelem zaměstnání.*" Nutnou, nikoli však dostačující podmínkou vyhovění žádosti o zaměstnaneckou kartu je kumulativní splnění podmínek formulovaných v § 42g odst. 2 písm. a) až c) zákona o pobytu cizinců. Ty ve své podstatě zajišťují, že o kartu může s nadějí na úspěch žádat pouze žadatel, jehož pracovní síla je v České republice potřeba, jenž by byl zaměstnáván za podmínek zásadně srovnatelných s jinými zaměstnanci pracujícími v obdobné pozici na území České republiky a jenž k ní má potřebnou kvalifikaci. Poněkud odlišný, ale z hlediska smyslu a účelu obdobný je okruh vstupních nutných podmínek pro žadatele o zaměstnaneckou kartu podle § 42g odst. 3 zákona. "Žádost o vydání zaměstnanecké karty se podává na zastupitelském úřadu" (§ 42g odst. 5 věta první zákona). Toto základní pravidlo připouští výjimku podle věty druhé uvedeného odstavce, podle níž "[v] průběhu pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů nebo na povolení k dlouhodobému pobytu vydané za jiným účelem může cizinec žádost o vydání zaměstnanecké karty podat ministerstvu". Pravidla řízení ve věcech bytového oprávnění modifikující obecná ustanovení o řízení obsažená ve správním řádu jsou v zákoně o pobytu cizinců

upravena zejména v jeho § 168 až § 170b. "Pozitivní" odchylky od správního řádu (ve smyslu výslovné jiné úpravy) jsou systematicky rozděleny podle základních typů pobytových oprávnění. V § 169 zákona jsou tak obsaženy odchylky týkající se nejrozličnějších typů povolení k pobytu stejně jako nejrozličnějších typů rozhodnutí o povinnosti opustit území České republiky. V § 170 jsou pak obsaženy odchylky vztahující se na víza, včetně prodloužení doby platnosti víza. Jak § 169, tak § 170 zákona o pobytu cizinců zakotvují obecné pravidlo týkající se právních titulů k nikoli krátkodobým pobytům na území, že žádost o povolení k pobytům taxativně vymezeným, stejně jako žádost o taxativně vymezená víza je třeba podat zásadně osobně (§ 169 odst. 14 věta první, § 170 odst. 1 věta první), přičemž v odůvodněných případech od toho může správní orgán upustit (§ 169 odst. 14 věta druhá, § 170 odst. 1 věta druhá). Pouze pro oblast víz počítá zákon o pobytu cizinců s tím, že "[z]astupitelský úřad může stanovit povinnost předem si sjednat termín podání žádosti", přičemž "[z]astupitelský úřad umožní cizinci podání žádosti nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy cizinec o stanovení termínu podání žádosti požádal" (§ 170 odst. 2; zvýraznění přidal rozšířený senát). Ustanovení nového (a pro nyní projednávanou věc rozhodného) znění § 170 odst. 2 bylo spolu s novým zněním odst. 3 do zákona o pobytu cizinců vtěleno novelizačním bodem 336 části první, čl. I zákona č. 427/2010 Sb., a to s účinností od 1. 1. 2011. Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, jenž byl po schválení vyhlášen pod č. 427/2010 Sb. (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky 2010-2013, sněmovní tisk č. 70/0, dostupný na <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=6&ct=70&ct1=0>, stav webové stránky ke dni 21. 5. 2017), k tomu uvádí (jde o odůvodnění původního novelizačního bodu 334, který byl v průběhu projednávání změněn na bod 336; zvýraznění přidal rozšířený senát): "Zohledněn podnět Ministerstva zahraničních věcí, aby v zákoně o pobytu cizinců bylo výslovně zakotveno oprávnění zastupitelských úřadů stanovit žadateli o udělení víza povinnost předem si dohodnout termín podání žádosti. Navrhované opatření by mělo přispět k bezproblémovému přijímání žádostí cizinců zejména na některých extrémně exponovaných zastupitelských úřadech. Úprava je inspirována čl. 9 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex). Lhůta 30 dnů je stanovena s ohledem na praxi zastupitelských úřadů, která potvrzuje, že přijetí a zpracování žádosti o udělení dlouhodobého víza vyžaduje větší časový prostor, než je tomu u žádostí o krátkodobá víza. Úprava má zajistit flexibilitu, transparentnost vůči žadateli a lepší organizaci práce zastupitelského úřadu. Navrhovaná úprava zohledňuje skutečnost, že udělování krátkodobých víz je upraveno nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex)." (Druhý odstavec odůvodnění se týká nového znění § 170 odst. 3 zákona, pro nyní projednávanou věc irelevantního - pozn. rozšířeného senátu.)

Městský soud v Praze ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že jestliže bylo po žalobkyni vyžadováno, aby žádost o zaměstnaneckou kartu podala prostřednictvím registrace v systému VISAPPOINT, ačkoli se tento systém vztahuje na dlouhodobá víza, jedná se ze strany žalovaného o nezákonný zásah. Zaměstnanecká karta je druhem povolení k dlouhodobému pobytu; možnost stanovit povinnost předběžného sjednání termínu pro podání žádosti v systému VISAPPOINT se však týká pouze žádostí u udělení víza. Nutnost rozlišovat mezi vízem a povolením k dlouhodobému pobytu je přitom zřetelná ze systematiky zákona o pobytu cizinců (§ 169 a § 170), stejně jako z důvodové zprávy k § 170 odst. 2 tohoto zákona.

Městský soud v Praze v inkriminované věci žádný důvod odmítnutí osobního podání žádosti o zaměstnaneckou kartu podle § 42g zákona o pobytu cizinců ve středu odpoledne 1. 12. 2016 neshledal, a proto mu nezbylo za tohoto stavu věci než konstatovat, že postup ZÚ

Hanoj v inkriminované věci představuje nezákonný zásah, neboť žalobkyně nebyla povinna dostavit k osobnímu podání žádosti o zaměstnaneckou kartu ZÚ Hanoj pouze po předchozí úspěšné registraci v systému VISAPPOINT.

Městský soud v Praze byl při svém rozhodování v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem (§ 110 odst. 3 soudního řádu správního), a proto ve věci rozhodl tak, že přisvědčil žalobkyni, že postup zastupitelského úřadu spočívající v tom, že jí byl odepřen vstup na zastupitelský úřad za účelem podání žádosti, byl nezákonným zásahem, a proto podle § 87 odst. 2 soudního řádu správního podané žalobě vyhověl.

Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení soud opřel o ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když žalobkyně měla ve věci plný úspěch. Výši náhrady potom určil podle vyhl. č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), a to tak, že 7.000 Kč činily náklady na uhrazení soudního poplatku z žaloby a kasační stížnosti, dále náklady právního zastoupení za čtyři úkony právní pomoci podle § 9 odst. 3 a 3.100 Kč, tj. převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, účast při jednání a sepsání kasační stížnosti, dále 4x režijní paušál podle § 13 odst. 3 a 300 Kč, tedy celkem 23.456 Kč, včetně DPH ve výši 21%.

P o u č e n í:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 12. prosince 2017

**JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu**

Za správnost vyhotovení: J. V.